

Nieuw stationsgebied

Bruisend stadsdeel en entree van Groningen

Inhoud

1. Ontwikkeling van het stationsgebied
2. De kracht van het nieuwe stationsgebied
3. De Nieuwe Poort als bruisend middelpunt
4. Stationsgebied de beste plek voor een muziekgebouw
5. Optimaal bereikbaar en stimulans voor duurzaam reizen
6. Stationsgebied entree van een aantrekkelijke, verruimde binnenstad
7. Midden in de stad
8. Compact muziekgebouw met losse parkeervoorziening
9. Parkeren bovengronds
10. Muziekcentrum katalysator voor dynamiek stationsgebied
11. Prominent in het zicht & prominent uitzicht
12. Tijdlijn stationsgebied en muziekcentrum

1. Ontwikkeling van het stationsgebied

Na forse investeringen in Spoorzone, het hoofdstation en de bereikbaarheid via het spoor gaat het hele stationsgebied de komende jaren ingrijpend veranderen. Van een gebied met vooral verkeer en kantoren naar een bruisende, centrale plek in de stad waar van alles te beleven is. Een levendige en groene ontmoetingsplek, met goede voorzieningen, waar je prettig kunt wonen, werken, studeren, genieten van muziek en cultuur, en – korter of langer – kan verblijven.

Verbinding met de binnenstad, Stadspark en MartiniPlaza

Wanneer je straks vanuit het Hoofdstation naar buiten wandelt is het onmiskenbaar: 'Ik ben in Groningen'. Bezoekers ervaren direct bij het verlaten van het station dat ze de binnenstad inlopen, via de ononderbroken, groene en gastvrije route langs het Groninger Museum. Zo fungeert het vernieuwde stationsgebied ook als entree van een aantrekkelijke verruimde binnenstad. Met de nieuwe zuidentree en het stedelijke maar ook groene Zuidplein ontstaan hier vanzelfsprekende verbindingen tussen binnenstad, stationsgebied, Rivierenbuurt, Stadspark en MartiniPlaza.

2. De kracht van het nieuwe stationsgebied

- Typisch Groningen! Het Stationsgebied krijgt een duidelijke en onderscheidende identiteit.
- Het Stationsgebied wordt een levendig stadsdeel met een mix van verschillende functies.
- Op het toekomstbestendige OV-knooppunt kunnen reizigers zich gemakkelijk en snel bewegen tussen de verschillende vormen van vervoer.
- De inrichting van de buitenruimte zorgt ervoor dat mensen het prettig vinden om in het gebied te verblijven.
- In het gebied staat de voetganger centraal.
- Er is samenhang en verbinding tussen het Stationsgebied, de omliggende wijken en de Binnenstad.

3. De Nieuwe Poort als bruisend middelpunt

In de strategische agenda voor het stationsgebied heeft muziekcentrum De Nieuwe Poort een prominente plek. In de agenda beschrijven we de transformatie van het gebied tot een gastvrije en aantrekkelijke stadsentree die Groningen verdient. Het Hoofdstation herwint zijn oude grandeur en krijgt twee voorkanten. Het nieuwe, aantrekkelijke plein aan de noordzijde vormt de entree naar het Groninger Museum en de binnenstad. De zuidkant komt uit op het levendige nieuwe Zuidplein in de nieuwe wijk Spoorkwartier, met direct zicht op het muziekgebouw. Het muziekcentrum op het plein

vormt het bruisende middelpunt van het gebied, als muziekpodium en ontmoetingsplek. De programmering van muziek, dans, dance, onderwijs en innovatie draagt bij aan de levendige dynamiek. Het maakt het Stationsgebied uniek en aantrekkelijk voor mensen uit de buurt, de stad of de regio, maar ook voor bezoekers uit Nederland en ver daarbuiten.

4. Stationsgebied de beste plek voor een muziekgebouw

Een muziekgebouw fungeert het beste wanneer het centraal gelegen is en verbonden met de bruisende binnenstad. Voorbeelden van muziekpodia in binnen- en buitenland laten dit ook zien. Een plek in het kloppende hart van de binnenstad geeft een muziekgebouw de meeste kans op een 'ziel.' Het maakt cultuur voor iedereen toegankelijk en bereikbaar en stimuleert een laagdrempelig bezoek.

Ook artiesten staan graag in een muziekgebouw dat verbonden is met een levendig centrum. Zij komen graag naar Groningen, omdat ze – net als het publiek – voorafgaand en na afloop van een concert regelmatig het bruisende (nacht)leven van Groningen induiken. ESNS heeft aangegeven dat een locatie aan de binnenstad cruciaal is voor het slagen van hun festival.

5. Optimaal bereikbaar en stimulans voor duurzaam reizen

Het Stationsgebied met al haar voorzieningen is optimaal bereikbaar voor bewoners en bezoekers uit de stad, regio en daarbuiten. Het gebied bevindt zich direct naast het grootste OV-knooppunt van Noord-Nederland. Vrijwel iedere reiziger die met bus of trein vanuit stad, regio of het land naar Groningen reist, komt uit op deze plek. Zowel voetgangers als fietsers kunnen binnenkort onder de treinsporen door van het Stationsplein naar de nieuwe stadswijk Spoorkwartier en Rivierenbuurt en andersom. Aan de fietstunnel komt een fietsenstalling voor ongeveer 6.500 fietsen. Daarnaast komt er bij het muziekgebouw een fietsenstalling, met plaats voor ongeveer 2.500 fietsen.

Stimulans voor duurzaam reizen

De centrale ligging en goede bereikbaarheid stimuleren duurzaam reizen, één van de pijlers van onze mobiliteitsvisie en het uitvoeringsprogramma Doorwaadbare stad.

6. Stationsgebied entree van een aantrekkelijke, verruimde binnenstad

Groningen groeit en het gebied binnen de Diepenring knelt als binnenstad. De visie op de verruimde binnenstad maakt de sprong over het water en een nieuw muziekcentrum in het stationsgebied geeft hiervoor de toon aan. Straks vloeien het stationsgebied en de binnenstad naadloos in elkaar over, via een ononderbroken, groene en gastvrije route langs het Groningen Museum. Bezoekers van de stad ervaren direct bij het verlaten van het station dat ze de binnenstad inlopen. Zo fungeert het vernieuwde stationsgebied als entree en boegbeeld van een aantrekkelijke, verruimde binnenstad.

Uitnodiging tot een combinatiebezoek aan de binnenstad

De uitstekende bereikbaarheid en de nabijheid van de historische binnenstad, het Groninger Museum en het Forum vergroten de aantrekkingskracht van Groningen en nodigen uit tot een combinatie van een bezoek aan het muziekcentrum in het Spoorkwartier en aan de binnenstad. Voor bezoekers van het muziekgebouw is een concert of een voorstelling vaak onderdeel van een dag, avond of weekendje Groningen. Studenten en professionals vinden hier een inspirerende werk- en studieplek met de aantrekkelijke binnenstad op loopafstand. Een concert in de avond eindigt – voor zowel artiesten als voor publiek – regelmatig in het bruisende nachtleven van de Groninger binnenstad. Zo ontstaat er synergie tussen het muziekgebouw en de horeca, winkels en culturele instellingen in de binnenstad.

7. Midden in de stad

Afstand tot omgeving

Centraal station: 200 meter/ 1 minuut lopen
Busstation: 200 meter/ 1 minuut lopen
Grote Markt: 1,2 km, 17 minuten lopen
Station Leeuwarden: 35 minuten met de trein
Station Assen: 17 minuten met de trein
Station Usquert: 34 minuten met de trein
Station Winschoten: 33 minuten met de trein

8. Compact muziekgebouw met losse parkeervoorziening

NL Architects heeft de ruimtelijke inpassing en mogelijke optimalisaties onderzocht op het gebied van programma en parkeren. Het noordwestelijke kwadrant van het Spoorkwartier bleek eerder al ruim genoeg voor het muziekgebouw. Na het verkleinen van het programma met ongeveer 10% en de nieuwe volumestudies blijkt dat er meerdere composities van zalen mogelijk zijn, inclusief additioneel programma. Door de nieuwe eis om het parkeerprogramma los van het muziekgebouw te bouwen, lijkt een compact gebouw aan het station en aan het plein met ten zuiden daarvan een parkeervoorziening het beste model.

Een compacter muziekgebouw biedt veel voordelen ten opzichte van eerdere ontwerpen, zowel voor het gebouw als voor de omgeving. Hierdoor blijft er veel extra ruimte over in het stedenbouwkundig plan voor additioneel programma. Dit zouden meer kantoren, onderwijs – wellicht het Prins Claus conservatorium - of een hotel kunnen zijn. Een nieuw aspect van deze configuratie is een grote zuidgevel voor het gebouw aan een semi-publieke besloten binnentuin. Deze kan gebruikt worden voor tijdelijke voorstellingen in de open lucht, een nevenentree voor de White en een terras voor het restaurant. Hierdoor heeft het gebouw zowel een pleinachtige als een groene voorkant.

9. Parkeren bovengronds

In het stationsgebied zetten we de voetganger en de fietser op één. De automobilist is er te gast en de auto verdwijnt grotendeels uit het straatbeeld. Dit kan, omdat het stationsgebied vanwege de optimale bereikbaarheid ideale voorwaarden biedt om het autobezit van bewoners te beïnvloeden en bezoekers te verleiden om duurzaam te reizen. De auto's die naar het gebied komen, kunnen parkeren in een voorziening onder de groene binnentuin, direct toegankelijk via de insnijding in het Emmaviaduct. Op 10 minuten met de bus liggen de gratis P+R terreinen van Hoogkerk en Haren.

Dak van de parkeervoorziening als park

NL Architects heeft een oplossing bedacht in de vorm van een (deels) bovengrondse parkeervoorziening, uit het zicht en zonder hinder voor de omgeving, rechtsreeks ontsloten via de insnijding van het Emmaviaduct. Minimaal 300 plekken is samen met de noordelijke parkeervoorzieningen voldoende om te voorzien in de behoefte van het gebied. Voordeel van deze oplossing is dat er geen grote bouwkundige ingrepen nodig zijn. Bovendien biedt het de mogelijkheid om het dak van de parkeervoorziening door de hoogteverschillen in het gebied te laten functioneren als een park. Het vormt de toegang tot de tweede entree van het muziekcentrum en is te gebruiken voor allerlei activiteiten.

Lagere investering

De deels bovengrondse parkeergarage is minder duur dan een garage onder het muziekgebouw. We kunnen de parkeervoorziening los van het muziekcentrum bouwen, er hoeft niet ondergronds gebouwd te worden, we hoeven geen rekening te houden met een zware constructie en we hoeven

minder diep te ontgraven, waardoor ook de bodemsaneringskosten lager zijn. Deze lagere investering leidt tot een gunstigere exploitatie.

10. Muziekcentrum katalysator voor dynamiek stationsgebied

Muziekcentrum De Nieuwe Poort versterkt het Stationsgebied en het spoorkwartier als:

- Essentieel onderdeel van de aantrekkelijkheid als vestigingslocatie voor andere (bijvoorbeeld economische) programma's en dus als vliegwiel voor de gebiedsontwikkeling van het spoorkwartier en een levendig Zuidplein.
- Levendig en bruisend middelpunt aan het Zuidplein.
- Beeldbepalend gebouw, typisch voor Groningen.
- Een bestemming en een publiekstrekker met uitstraling tot ver buiten de regio.
- Verbindende schakel tussen de binnenstad en de zuidelijke wijken. Het Groninger Museum, het Stationsgebouw en De Nieuwe Poort vormen een centrale as door het gebied van binnenstad naar het Stadspark. Aan deze as zien we in de toekomst commerciële, publieksgerichte en maatschappelijke functies.
- Stadsentree en showcase van waar Groningen in brede zin voor staat op het gebied van cultuur, onderwijs, innovatie, talentontwikkeling en duurzaamheid en die uitnodigt tot een verder bezoek aan de (binnen)stad.

Het visitekaartje van cultuurstad Groningen

Op deze plek kan een nieuw muziekcentrum samen met het Groninger Museum uitgroeien tot hét visitekaartje van cultuurstad Groningen. Uit marktonderzoek van Bureau Stedelijke Planning komen geen andere voorzieningen of trekkers naar voren die deze krachtige functie van het muziekcentrum voor de zuidzijde kunnen innemen. Zonder het muziekcentrum verplaatst de dynamiek in het gebied zich volledig naar de noordzijde en krijgt het station niet de tweezijdige functie die we beogen.

11. Prominent in het zicht & prominent uitzicht

Passanten krijgen een mooie blik op het gebouw en het groen er omheen. Vanaf hier lopen wandelroutes naar het plein of richting het Stadspark. Aan de kant van het Zuidplein lopen binnen en buiten in elkaar over, doordat de pleinvloer doorloopt in het gebouw. Hier ligt een entree voor de bistro en de hoofdentree. Zowel binnen als buiten het gebouw kan de bezoeker omhoog richting de foyers. In de Ontwerpfase kan dit een spectaculaire trap aan het Zuidplein opleveren met een zitgelegenheid in de zon. Het muziekgebouw is het meest prominente gebouw aan het plein, maar ook de overige gebouwen hebben een stedelijke uitstraling. Vanuit de bus of de trein trekt het muziekgebouw meteen de aandacht als cultuurgebouw en als tegenhanger van de historische binnenstad. Ook automobilisten die de stad binnenkomen over het Emmaviaduct hebben het gebouw prominent in het zicht. Vanuit het gebouw zelf bepaalt juist de reuring van het station en het historische stadspanorama het uitzicht. De stad ligt letterlijk aan je voeten.

12. Tijdlijn stationsgebied en muziekcentrum

- Verhuizing busstation naar zuidkant – derde kwartaal 2026.
- Oplevering nieuwe Zuidplein – vierde kwartaal 2026.
- Oplevering Insnijding Emmaviaduct – derde kwartaal 2027.
- Start van de bouw van het muziekcentrum – 2027.
- Eerste bewoners Spoorkwartier – derde kwartaal 2028.
- Oplevering Muziekgebouw: eerste concert – eerste kwartaal 2030.

Achterzijde:

Kernteam Stationsgebied Groningen
Februari 2024
www.gemeente.groningen.nl/stationsgebied